

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no

Tlf:

Vår ref: 2013/5723

Deres ref: 201104724-48

Vår dato: 30.10.2017

Deres dato: 21.7.2017

Arkivkode: 561

Uttalelse til endring av konsesjonssøknad - Røvatn kraftverk - Ballangen

Fylkesmannen viser til oversendelse datert 21.07.17.

OM SAKEN

Ballangen Energi AS (BEAS) søknad om konsesjon for utbygging av Hjertvatn og Røvatn ligger til behandling hos Olje- og energidepartementet (OED). Fylkesmannen fremmet 28.10.13 innsigelse til del 2 av søknaden om bygging Røvatn kraftverk. Dette blant annet ut fra at naturtyper og økosystemet her vil bli forringet, og at hensynet til verneverdiene i Melkevatn-Hjertvatn-Børsvatn naturreservat etter § 49 første punktum må tillegges avgjørende vekt i spørsmålet om redusert vannføring i Skårvasselva. NVE innstilte til tross for ulempene positivt til konsesjon for overføring av Røvatn og bygging av Røvatn kraftverk.

NVE har mottatt en planendringssøknad fra Ballangen Energi AS, der det nå søkes om endret inntaksløsning. Overføring av vann fra Røvasselva til Hjertvatn ved hjelp av bekkeinntak og tunnel utgår, mens det etableres inntak direkte i Røvatn. Vannveitraseen justeres i henhold til dette. Inntaket er tenkt plassert og utformet slik at driften av kraftverket ikke påvirker vannstanden i Røvatnet. Kronen på inntaksterskelen legges på kote 468, mens overløpsterskelen legges på kote 471,955. I utløpet av Røvatnet vil det være nødvendig å etablere en flomterskel med bredde 10 m i betong med topp kote 473,09. I tilknytning til terskelen etableres det utrustning for slipp, måling og dokumentasjon av pålagt minstevannføring.

FYLKESMANNENS VURDERING

Det ligger til grunn for søknaden at kjøringen ikke påvirker vannstandene i Røvatnet. Tabell 2.2 1 i søknaden viser at alt vann, redusert for slipp, i praksis overføres mot Hjertvatn- og Røvatn kraftverk. Her vil kun noen få ekstreme flommer drenere til utløpselva. Med de valgte tersklene oppnås det ifølge søknaden tilnærmet det samme vannstandregimet som i naturlig tilstand i Røvatnet, eneste endring ut over de naturlige vannstandsgrensene er at de laveste vannføringene i perioden januar til mai er ca. 10 cm lavere enn naturlig, og tilsvarende vil vannstandene i perioden august til oktober bli omtrentlig tilsvarende høyere.

Flytting av inntak vil ikke medføre vesentlig negativ effekt i Røvatnet. For naturtypen «Kalkrike områder i fjellet» og dens kalkkrevende vegetasjon, benevnt som Røvatnet SV (BN00097562), vil det være til det bedre om inntaket og tunnelåpningen flyttes fra opprinnelig plassering til inntak direkte i Røvatn.

Det avgjørende for vår vurdering er imidlertid vannføringsregimet i utløpselva og virkningene videre nedstrøms i vassdraget. Det framgår av søknaden at det skal etableres flomterskel og slippør i utløpet av Røvatnet, samt at det er ønskelig å foreta målinger for å kunne beregne seriene for slippvannføring, for flom ut av Røvatnet og for vann overført til Hjertvatn- og Røvatn kraftverk. Slippvannføringen vil være på 200 l/s hele året, jf. figur 21, noe som er i samsvar med NVEs innstilling til OED. Alternativt vurderes slippvannføring Qut2 av søker å være et godt estimat for naturlig vannføring ut av Røvatnet, hvor man har en mer «naturlig» vannføringsvariasjon gjennom året men begrenset oppad til 200 l/s.

Selv ved en pålagt minstevannføring på 200 l/s vil de to bekkekløftene, av hhv. B- og C-verdi, på den påvirkede strekningen bli negativt berørt. De verdier som finnes innenfor disse forekomstene er i noen grad avhengig av vannføringen i elva. I Røvasselvlokaliteten går elva i kraftige stryk og danner enkelte fossefall med tilhørende sprutsoner og fosseenger.

NVE har i sin innstilling også uttrykt usikkerhet tilknyttet virkningene av tiltaket, men lagt til grunn at en såpass omfattende redusert vannføring vil innvirke negativt på og forringe miljøet i begge kløftene. Fra innstillingen siteres følgende «(...) bekkekløftene som økologisk helhet vil svekkes dersom vannføringen reduseres kraftig». Vi påpeker i denne sammenheng at fosseeng er kategorisert som nær truet i Norsk rødliste for naturtyper 2011.

Fossesprutsamfunn er mer sjeldne og forekommer bare i et mindre antall bekkekløfter. For Ofoten og Nord-Saltens del er det kun registrert to fossesprutlokaliteter (Kvitforselva og Vassdalselva). Fossesprutsoner i bekkekløft finnes kun i Røvasselva. I tillegg er det meget svake utviklede sprutsoner i kløfta i Iselva. Vesentlige reduksjon i vannføringen vil sannsynligvis kunne medføre at viktige kvaliteter ved naturtypeforekomstene går tapt, herunder spesielt fosseeng. Karstforekomsten i Røvasselva vil bli vesentlig negativt påvirket.

Fylkesmannens tidligere vurderinger om konsekvensene for naturtypene står fortsatt ved lag, da en ikke vurderer minstevannføring på 200 l/s som tilstrekkelig avbøtende. En må her ta i betraktning at middelvannføringen i elva er 976 l/s. Den nå omsøkte alternative inntaksløsningen medfører ikke endringer i virkningene på verneverdiene i Melkevatn-Hjertvatn-Børsvatn naturreservat sammenliknet med innstillingsløsningen som nå ligger til behandling hos OED.

Etter Fylkesmannens vurdering vil vår innsigelse til opprinnelig konsesjonssøknad også ramme den nå foreliggende endringssøknaden.

Med hilsen

Sveinung Bertnes Råheim (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Tore Vatne
seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Miljødirektoratet
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland
Ballangen kommune
Nordland fylkeskommune